BETÆNKNING

Afgivet af Erhvervs- og Råstofudvalget

vedrørende

Forslag til: Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om turistvirksomhed og om zoneinddeling m.v. for erhvervsmæssig virksomhed
Fremsat af Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv og Råstoffer

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit, formand
Medlem af Inatsisartut Juno Berthelsen, Naleraq, næstformand
Medlem af Inatsisartut Napaartoq Isak Petrussen, Demokraatit
Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut
Medlem af Inatsisartut, Vivian Motzfeldt, Demokraatit

Udvalget har efter førstebehandlingen den 28. april 2026 under FM2026 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål
Formålet med forslaget er at foretage en række ændringer af turismeloven, herunder bl.a. idet de gældende regler i praksis har vist sig utilstrækkelige til at imødekomme erhvervslivets behov, for så vidt angår krav om lokal forankring mv., jf. Inatsisartutslovens §§ 7-10.

Forslaget indeholder bl.a. følgende hovedelementer:

- Dispensationsperioden i medfør af § 11 ændres fra 2 år til 5 år (dog i ændret tilbage til 2 år i ændringsforslaget, jf. nedenfor).
- Samtidig tydeliggøres det i forslaget, at dispensation alene kan ske til turistvirksomheder, som allerede var etableret på tidspunktet for Inatsisartutlovens ikrafttræden den 1. januar 2025, jf. forslagets § 11, stk. 1. Dernæst så slås det fast, at en dispensation kun kan forlænges én gang for en 2-årig periode.

EM/2026
J.nr.: 01.36.03.03-00025
J.nr.: 01.25.01/24EM-LABU-00025

- Der indføres endvidere mulighed for dispensation fra bopælskravet i nærmere bestemte områder med få turismeaktører, jf. forslagets § 11 a (dog fjernet i ændringsforslaget, jf. nedenfor).
- Forslaget indeholder også indførelse af mulighed for fritagelse fra reglerne om bopælspligt for lokale, som tager midlertidigt ophold i udlandet af nærmere bestemte årsager, jf. forslagets § 7, stk. 2.
- Forslaget indeholder desuden en ny ordning i kapitel 9, så reglerne om zoneinddeling udvides til at gælde for både turistvirksomhed, erhvervsmæssig virksomhed og personer, som færdes eller tager ophold i landet, og som ikke har fast bopæl i landet.

Førstebehandlingen i Inatsisartut
Der var en bred debat om forslaget under 1. behandlingen, men der var særligt fokus på, om forslaget i tilstrækkelig grad rammer den rette balance i forhold til at sikre de fastboendes rettigheder og muligheder, når man udvider dispensationsmulighederne.

Det blev derfor også påpeget fra flere sider, at det var blandt de vinkler, som der skulle være fokus på i forbindelse med udvalgsbehandlingen.

På den baggrund blev forslaget henvist til behandling i Erhvervs- og Råstofudvalget.

Svar på spørgsmål fra Erhvervs- og Råstofudvalget
Som led i behandlingen af forslaget så har udvalget stillet en række til spørgsmål til Naalakkersuisut, jf. besvarelse og spørgsmål i bilag 1.

Spørgsmålene har først og fremmest angået omfanget og forståelsen af forslagets bestemmelser om dispensation. I sin besvarelse anfører Naalakkersuisut bl.a. følgende:

- Naalakkersuisut vil foretage præciseringer i forslaget inden 2. behandlingen, herunder i forslagets § 11, hvor man vil fjerne ordene ”ad gangen”, så det bliver klart, at der efter en meddelt dispensation på 5 år alene vil være mulighed for at søge om én yderligere 2-årig dispensation.
- At man har valgt en 5-årige dispensationsperiode, da man vurderer, at det vil øge sandsynligheden for, at virksomheder, der i dag ikke lever op til kravet om 2/3 lokalt ejerskab, vil have tilstrækkelig tid til at leve op til kravet enten ved udvidelse af den lokale ejerkreds eller ved flytning af virksomheden til Grønland.

Orienteringsmøde med Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv og Råstoffer
Som led i arbejdet med betænkningen har udvalget haft et orienteringsmøde den 30. september 2026 med Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv og Råstoffer. I den forbindelse blev bl.a. følgende påpeget:

EM/2026
J.nr.: 01.36.03.03-00025
J.nr.: 01.25.01/24EM-LABU-00025

- Man er meget bevidst om vigtigheden af at ramme den rette balance ift. overgangsordningen og dispensationsmuligheder.
- Man arbejder som også tidligere omtalt på et ændringsforslag, herunder på baggrund af den dialog, som man har med udvalget.
- Der er modtaget 30 – 35 ansøgninger om dispensation i henhold til den gældende Inatsisartutlov.

Ændringsforslag fremsat af Naalakkersuisut
Naalakkersuisut har fremsat et ændringsforslag forud for 2. behandlingen af forslaget. Hovedformålet med ændringsforslaget er at sikre, at man opnår den rette balance mellem særligt kravet om lokalt ejerskab og udvikling af turismeindustrien.

Det foreslås således bl.a., at dispensationsperioden i ordinære sager skal forkortes fra 5 år til 2 år, samtidig med at det gøres helt klart, at man i sådanne sager kun kan ansøge om én forlængelse på 2 år. Det betyder, at den samlede dispensationsperiode højst kan blive på 4 år i ordinære sager, jf. forslagets § 11.

Ændringsforslaget fjerner endvidere § 11 a vedrørende en særlig dispensationsordning for områder med få turismeaktører.

Dernæst så indeholder ændringsforslaget en række ændringer af lovteknisk og sproglig karakter.

Høringssvar
Forslaget har været i høring i perioden mellem den 23. december 2025 og den 25. januar 2026 hos en bred kreds af høringsparter, jf. høringsnotatet.

Derudover har lovforslaget været i offentlig høring på høringsportalen på www.naalakkersuisut.gl i samme periode.

Udvalget noterer sig, at der er udarbejdet et høringsnotat, hvor de modtagne høringssvar behandles. Der er sket en række tilretninger af forslaget efter høringen, og man har bl.a. ændret forslagets § 15 således, at krav om vandrebevis og forsikringer pålægges fysiske personer i stedet for turismeaktørerne.

Forslagets økonomiske konsekvenser
Forslaget indeholder en gennemgang af de økonomiske konsekvenser for såvel Naalakkersuisut, kommunerne og de private aktører. Der er dog ikke foretaget konkrete beregninger.

EM/2026
J.nr.: 01.36.03.03-00025
J.nr.: 01.25.01/24EM-LABU-00025

Hvad angår erhvervsstrukturelle konsekvenser, så oplyses det, at de forlængede dispensationsperioder kan styrke virksomhedernes planlægningshorisont og dermed skabe mere stabile rammer for investeringer og turismeudvikling. Udvidede dispensationsmuligheder i områder med få turismeaktører kan fremme etablering af aktiviteter, hvor der ellers ikke ville være grundlag. Dette kan styrke konkurrenceevnen og diversiteten i udbuddet af turismeaktiviteter.

Udvalgets bemærkninger til forslaget

Udvalget skal indledningsvist minde om, hvad der var den overordnede baggrund for den gældende turismelov, dvs. et ønske om at sikre, at landets borgere i alle henseender skal have forrang på alle fronter. Det har også været udvalgets ledetråd i forbindelse med behandlingen af forslaget.

Udvalget bemærker, at den gældende Inatsisartutlov allerede indeholder en overgangsordning i § 18, stk. 2, hvorefter Inatsisartutloven i forhold til omfattede virksomheder og aktører først finder anvendelse fra den 1. januar 2027, og en bestemmelse om dispensation, jf. Inatsisartutlovens § 11.

Udvalgt anerkender på den baggrund, at Naalakkersuisut inden 2. behandlingen af forslaget har fremsat et ændringsforslag, hvor man har justeret forslaget, så den initiale dispensationsperiode forkortes fra 5 år til 2 år, samtidig med at det bliver præciseret, at man kun kan ansøge om én yderligere dispensation på en varighed af 2 år, og at det endvidere kun vil være i særlige tilfælde, hvorved den maksimale dispensationsperiode bliver på 4 år.

Udvalget bemærker endvidere, at ændringsforslaget fjerner den tidligere foreslåede dispensationsordning vedrørende turistaktører i særlige områder, jf. forslagets § 11 a

Udvalget bemærker, at forslagets udvidelse af reglerne om zoneinddeling kan give god mening, og at der kan være tale om et nyttigt styringsredskab for kommunerne. Men ordningen skal naturligvis forvaltes på en korrekt og hensigtsmæssig måde. Eventuelle krav og dokumentationskrav gælder kun for personer, der ikke er fastboende, men alt efter hvordan man gennemfører sådanne ordninger, så forudsætter det jo stadig, at man udfører en eller anden form for kontrol med personer, der befinder sig i et omfattet zoneområde. I den forbindelse har udvalget noteret sig, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at de foreslåede regler er i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 138 af 8. februar 2010 om adgang til og vilkår for færdslen i visse dele af Grønland.

Udvalgets indstillinger

EM/2026
J.nr.: 01.36.03.03-00025
J.nr.: 01.25.01/24EM-LABU-00025

- Et flertal i udvalget bestående af repræsentanter fra Demokraatit, Inuit Ataqatigiit og Atassut indstiller forslaget med de af Naalakkersuisut foreslåede ændringer til vedtagelse.

EM/2026
J.nr.: 01.36.03.03-00025
J.nr.: 01.25.01/24EM-LABU-00025

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Mimi Karlsen
Formand

Juno Berthelsen
Næstformand

Napaartoq Isak Petrussen

Aqqalu C. Jerimiassen

Vivian Motzfeldt

EM/2026
J.nr.: 01.36.03.03-00025
J.nr.: 01.25.01/24EM-LABU-00025